

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2014-05-26
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
6328-14

SÖKANDE

Perfect Print Sverige AB, 556617-9486
Box 7375
187 15 Täby

MOTPART

Stockholms Hamn AB, 556008-1647

Ombud: Jur.kand. Carl Fläring
Foyen Advokatfirma AB
Box 7229
103 80 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och tjänstetransporter.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Stockholms Hamn AB:s yrkande om att målet ska avskrivas från vidare handläggning.

Förvaltningsrätten avslår Perfect Print Sverige AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 483177

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Stockholms Hamn AB (Hamnen) genomför en ramavtalsupphandling avseende kontorsmaterial. Upphandlingen genomförs enligt bestämmelserna om urvalsförfarande i lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och tjänstetransporter (2007:1092, LUF). Av tilldelningsbeslut daterat den 12 mars 2014 framgår att Hamnen har beslutat att anta anbud från Office Depot Svenska AB (Office).

YRKANDEN M.M.

Perfect Print Sverige AB (Perfect Print, Bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen återkallas varefter ett nytt tilldelningsbeslut fattas. Till stöd för sin talan anför Perfect Print sammanfattningsvis följande. Det finns fel och brister i Offices anbud samt i Staples Sweden AB:s (Staples) anbud som strider mot fastställda obligatoriska krav. Efter kommunikation med ansvarig handläggare hos Hamnen har det kommit fram att Hamnen medvetet accepterat produkter som inte uppfyller den fastställda kravspecifikationen. Detta strider mot 1 kap. 24 § LUF. Följande av Office produkter följer inte den uppsatta kravspecifikationen:

- Anteckningsblock. I kravspecifikationen efterfrågades bl.a. ”linjerat A4 med plastomslag” och ”linjerat A5 med plastomslag”. Office offererade produkt var ”anteckningsbok med Wire-O spiral i hård mörkblå konstläderpapp”.
- Bläckpenna. I kravspecifikationen efterfrågades ”bläckpenna med tryckknappfunktion, ergonomiskt gummigrepp, stiftjocklek: 0,7 mm, i 4 bas färger”. Office offererade produkt var ”kulspeppenna med ergonomiskt gummigrepp. Skrivbredd: medium 1,0 mm”.

- Packtejp. I förfrågningsunderlaget efterfrågades ”transparent packtejp, 40-50 mm bred”. Office offererade produkt var ”packtejp PP OD 66 m x 50 mm, brun”.
- Pärmar. I kravspecifikationen efterfrågades pärmar med format ”A4, ryggbredd 60 mm med plastficka på framsidan och på ryggen” och format ”A4, ryggbredd 40 mm med plastficka på framsidan och på ryggen”. Office offererade pärmar med ryggbredd 50 mm och 30 mm.

Följande av Staples produkter följer inte den uppsatta kravspecifikationen:

- Bläckpenna. Offererad produkt har spetsbredd medium 1,0 mm.
- Dokumenttejp. Staples har inte offererat någon dokumenttejp.
- Häftklammer. Offererad produkt har en förpackningsstorlek om 1 000 klammer. Efterfrågad förpackningsstorlek är 5 000 klammer.
- Av förfrågningsunderlaget framgår, under rubriken övrigt kontorsmaterial, att det ska finnas en redovisning av andra kontormaterialprodukter som inte är inkluderade i prisbilagen men som Hamnen vid behov ska kunna beställa ur anbudsgivarens sortiment. Staples har inte redovisat något övrigt sortiment av kontorsmaterial och därmed uppfylls inte gällande obligatoriska krav.

Sammanfattningsvis ska både Office och Staples anbud ogiltigförklaras då de inte uppfyller angiven kravspecifikation. Office har fått en klar konkurrens fördel då bolaget fått offerera produkter som är betydligt billigare än vad som efterfrågats i upphandlingsunderlaget.

Hamnen har yttrat sig och anför bl.a. följande. Perfect Print har anfört att vinnande anbud inte uppfyller uppställda obligatoriska krav. Med anled-

ning av Perfect Prints ansökan om överprövning har Hamnen på nytt gått igenom samtliga anbud. Hamnen delar Perfect Prints synpunkt att det har funnits ett behov av förnyad prövning av anbuden. Efter en förnyad genomgång drogs det första tilldelningsbeslutet tillbaka och ett nytt tilldelningsbeslut fattades i dess ställe. Tidigare vinnare och Perfect Print ansågs inte uppfylla ställda obligatoriska krav varför en annan anbudsgivare tilldelades kontraktet. Hamnen har genom det nya tilldelningsbeslutet agerat enligt Perfect Prints yrkande om rättelse varför Hamnen yrkar att målet avskrivs.

Perfect Print har yttrat sig och anför bl.a. följande. Den nya utvärderingen är inte korrekt gjord varför den behöver göras om. Utvärderingen bygger på en kontroll av offererade produkter via anbudsgivarens webbutik. Av förfrågningsunderlaget framgår att kontroll av produkter sker genom varuprover. Om kontroll av produkter ämnas ske genom anbudsgivarens webbutik ska detta framgå av förfrågningsunderlaget, i annat fall är utvärderingen inte transparent. I Perfect Prints fall har nyinkomna produkter för 2014 inte hunnit importeras i webbutiken, varför dessa inte fanns vid en sökning av produkter. Planeringen är att dessa produkter ska importeras under april 2014. Avseende Perfect Prints produkt kopieringspapper har Hamnen anfört att Perfect Print offererat 2 500 ark och inte 500 ark per förpackning som uppgavs i prisbilagan. I Perfect Prints prisbilaga står följande angivet:

- Enhet per förpackning: 500
- Leveransenhet: 5

Detta innebär att varje förpackning med papper innehåller 500 ark och beställning/leverans sker med fem förpackningar åt gången. Detta strider varken mot prisbilagan eller mot förfrågningsunderlaget. Hamnen har vidare påpekat att det finns en uppenbar felskrivning i prisbilagan. Detta då arti-

kelnummer 2675,32PP ska vara 2675332PP. Perfect Print uppfyller samtliga ställda obligatoriska krav och erbjuder lägst pris utav de anbud som kan kvalificera sig för utvärdering. Perfect Print bör således vinna den aktuella upphandlingen.

Hamnen har yttrat sig och anför bl.a. följande. Hamnen bestrider att Perfect Prints ansökan om överprövning ska vinna bifall. Det tilldelningsbeslut som förvaltningsrätten har att pröva är det första. Det andra tilldelningsbeslutet saknar därför betydelse. Avseende det första tilldelningsbeslutet anför bl.a. följande. Office och Staples har uppfyllt de obligatoriska kraven. Perfect Print har inte hämtat sina uppgifter angående Offices och Staples varor från bolagens anbud utan det får antas att uppgifterna kommer från bolagens webbutiker. Det stämmer att de obligatoriska kraven i vissa fall anges för vissa produkter i prisbilagan. Exempelvis skulle kopieringspapper ha vissa egenskaper såsom snabbtorkande etc. I övrigt gällde att prissatta produkter skulle ha en kvalitetsnivå anpassad för yrkesmässig användning. Den ifyllda prisbilagan fyllde i övrigt funktionen att jämföra anbudsgivarens priser. I förfrågningsunderlaget framgår att Hamnen kan komma att begära in offererade produkter för en kvalitetssäkring. Denna för Hamnen fakultativa kontrollmöjlighet är irrelevant för frågan om Hamnen korrekt utvärderat anbuden enligt prisbilagan. Hamnens utredningskyldighet utsträcker sig inte till att kontrollera vilka produkter bolagen faktiskt haft. Sett till hur Hamnen behandlat anbudsgivarna så har alla getts samma möjlighet att offerera pris på de i prisbilagan förekommande produkterna. Hamnen har således genomfört en korrekt och likabehandlande utvärdering. Sammanfattningsvis har Hamnen alltså inte haft anledning att ifrågasätta uppgifter i vinnande anbud och Hamnen har inte underlåtit att tillämpa något obligatoriskt krav i upphandlingen. För det fall förvaltningsrätten finner att Office och Staples inte uppfyllt något av de obligatoriska kraven ska ansökan likväl avslås då Perfect Print inte kan anses ha lidit skada. De brister som Perfect Print anført angående Offices och Staples

anbud är så pass oväsentliga för funktionen hos produkten att de kan bortses ifrån, och om Offices och Staples anbud inte uppfyller de obligatoriska kraven brister även Perfect Prints anbud. Några av Perfect Prints produkter går inte att kontrollera mot ställda krav i förfrågningsunderlaget, då angivet artikelnummer inte går att finna i Bolagets sortiment. De produkter i Perfect Prints anbud som inte kan kontrolleras då produkten inte går att finna i webbsortiment är:

- Bläckpenna med tryckknappfunktion, ergonomiskt gummigrepp, stifttjocklek 0,7 mm, i 4 bas färger.
- Häftklammerkasset till elektroniskmaskin i storlek 5050.
- Pärm, format A4, ryggbredd 40 mm.

Vissa produkter i Perfect Prints anbud skulle i enlighet med Bolagets argumentation inte kunna godkännas då produkten inte stämmer överens med lämnad prisbilaga:

- I prisbilagan angavs ”kopieringspapper 80 g tjocklek i A3, snabbtorkande, ohålat, klara utskrift för både svart/vitt och färgutskrift”. Produkten skulle offereras i förpackningar om 500 ark. I Perfect Prints webbutik finns endast förpackningar om 2 500 ark.

Perfect Print har yttrat sig och anför bl.a. följande. Det är ostridigt att Office och Staples inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav. Hamnen har bekräftat bristen på uppfyllnad i det senast publicerade tilldelningsbeskedet, daterat 28 mars 2014, där både Office och Staples har diskvalificerats från utvärderingen. Perfect Print har inhämtat samtliga uppgifter kring offererade produkter från Hamnens kontaktperson. Perfect Prints kontroll av de inkomna anbuden har skett genom en kontroll av offererade produkters

tekniska krav i jämförelse med respektive anbudsgivares beskrivning i aktuell katalog samt webbutik. De produkter som inte överensstämde med de tekniska specifikationerna beställdes av Perfect Print från respektive anbudsgivare i syfte att utföra en exakt kontroll. Enligt 6 kap. 1 § LUF ska en upphandlande myndighet ange tekniska krav för de produkter/tjänster som efterfrågas. I detta fall är de tekniska kraven angivna i prisbilagan under kolumn A. Hamnen medhåller att kolumn A innehåller tekniska krav för kopieringspapper varvid den enda rimliga slutsatsen är att följande rader under samma kolumn innehåller de tekniska kraven för respektive produkt. Något som kan fastställas som tekniska krav finns inte angivet någon annanstans i förfrågningsunderlaget, förutom att ett övergripande krav för samtliga varor är att de ska ha en kvalitetsnivå anpassad för yrkesmässig användning. Detta kan dock inte ses som ett specifikt krav på en specifik produkt. Det stämmer att den upphandlande enheten inte behöver begära in prover på produkter för att kunna utvärdera produkterna korrekt. Detta är dock ett vedertaget tillvägagångssätt som bör användas för att kunna ge en likvärdig bedömning av samtliga anbud. Den upphandlande enheten är skyldig att kontrollera att samtliga fastställda obligatoriska krav är uppfyllda. Detta innefattar även produkters tekniska specifikation, vilket enligt LUF är ett krav för att en upphandling ska kunna genomföras. Perfect Print hävdar inte att den upphandlande enhetens utredningsskyldighet grundar sig i anbudens priser utan i en kontroll av att de fastställda tekniska specifikationerna uppfylls. Detta kan ske på flera sätt, dock är enbart kontroll genom webbutik inte tillräckligt eftersom anbudsgivaren inte behöver ha offererade varor synliga förens den dagen då ett eventuellt avtal träder i kraft. Detsamma gäller även för offererade förpackningsstorlekar. Den upphandlande enheten har före sitt första tilldelningsbeslut kontrollerat varorna hos det anbud som gett lägst pris. Att godkänna produkter som inte uppfyller de obligatoriska kraven, på det sätt som Hamnen har gjort, strider mot likabehandlings-transparens- och förutsebarhetsprincipen. Samtliga av Perfect Prints offererade produkter uppfyller den fastställda tekniska speci-

fikationen i förfrågningsunderlaget. Avseende produkten kopieringspapper är det antalet ark i ytterförpackningen som anges i Perfect Prints webbutik. Vid ett eventuellt avtalstecknande går produkten att beställa i enheter om 500 ark.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

De grundläggande principer som ska iakttas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grund av vad sökanden anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LUF.

En av huvudprinciperna enligt LUF är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav inte får beaktas vid utvärderingen. De krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande enheten ska kunna pröva anbudet. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs att det visas att sökanden lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande enheten brutit mot LUF.

Överprövningen i förvaltningsrätten tar sikte på om enheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som uppställs i LUF och inom gemenskapsrättens regler för offentlig upphandling. Förvaltningsrätten gör inte någon förnyad prövning av anbudet eller utvärderingen utan en kontroll av enhetens agerande i förhållande till uppställda krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning är inte begränsad till det första tilldelningsbeslutet och grund för avskrivning saknas

Hamnen har yrkat att målet ska avskrivas från fortsatt handläggning. Till stöd för detta anförs att den upphandlande enheten, genom det nya tilldelningsbeslutet, efterkommit Perfect Prints begäran om rättelse. Hamnen har vidare anfört att förvaltningsrättens prövning är begränsad till det första tilldelningsbeslutet, daterat den 12 mars 2014, varför det andra tilldelningsbeslutet saknar betydelse i målet.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Domstolsprocessen i ett upphandlingsmål inleds med en ansökan och processen avser en överprövning av den upphandling som klandras i ansökningen, jfr HFD 2013 ref. 5. Förvaltningsrätten är således inte begränsad till att pröva ett specifikt tilldelningsbeslut utan överprövningen avser upphandlingen i dess helhet. I förevarande fall innebär detta att Perfect Prints ansökan om överprövning även får anses omfatta det senare tilldelningsbeslutet, varför grund för avskrivning saknas. Målet ska således prövas i sak och Hamnens yrkande om avskrivning ska avslås. Följden av att Hamnen har återkallat det första tilldelningsbeslutet blir dock att det endast finns ett tilldelningsbeslut att ta ställning till, nämligen det sista. Eventuella fel som funnits i det tidigare tilldelningsbeslutet har således förlorat sin aktualitet.

Det är inte visat att Perfect Print uppfyller samtliga obligatoriska krav

Hamnen har till stöd för att Perfect Print rätteligen uteslutits från upphandlingen anfört att Bolagets anbud inte uppfyller samtliga obligatoriska krav. Detta då produkten kopieringspapper offererats med 2 500 ark per förpackning och inte 500 ark per förpackning som efterfrågats i prisbilagan.

Perfect Print har å sin sida anfört att varje förpackning innehåller 500 ark men att leveransen sker med fem förpackningar åt gången.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Det får anses ostridigt att de krav som uppställts i förfrågningsunderlagets prisbilaga, avseende produkten kopieringspapper, är obligatoriska. Det faktum att leveransen av kopieringspapper sker om fem förpackningar per beställning kan dock, enligt förvaltningsrättens mening, inte i sig anses strida mot kravet på 500 ark per förpackning. Detta då varken prisbilagan eller förfrågningsunderlaget i övrigt innehåller någon närmare uppgift om hur leveransen får ske. De handlingar som Perfect Print kommit in med till förvaltningsrätten kan emellertid inte anses visa att Bolaget faktiskt offererat kopieringspapper i förpackningar om 500 ark. Vid dessa förhållanden finner förvaltningsrätten att det av utredningen i målet inte framgår annat än att det funnits grund för den upphandlande enheten att förkasta anbudet från Perfect Print.

Det är inte visat att Perfect Print lidit eller riskerar att lida skada

Vad gäller frågan om Perfect Print lidit eller kan komma att lida skada gör förvaltningsrätten följande bedömning. Den anbudsgivare vars anbud rätteligen uteslutits från kvalificeringsfasen kan inte längre betraktas som en presumtiv leverantör. En sådan anbudsgivare kan därmed normalt inte lida eller komma att lida skada i den mening som avses i LUF, jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 12 mars 2014 med mål nr 7070-13. Då Perfect Print uteslutits ur upphandlingen på grund av brister i sitt eget anbud är skaderekvisitet inte uppfyllt. Följaktligen saknas skäl för förvaltningsrätten att göra någon ytterligare prövning av det som Perfect Print anfört.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det saknas förutsättningar för ett ingripande enligt LUF. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU)

Magnus Åhammar

Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Elin Schmid har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.